

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument ze zasedání

A7-0016/2011

31. 1. 2011

ZPRÁVA

o úloze žen v zemědělství a ve venkovských oblastech
(2010/2054(INI))

Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova

Zpravodajka: Elisabeth Jeggle

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	11
VÝSLEDEK ZÁVĚREČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU	12

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o úloze žen v zemědělství a ve venkovských oblastech
(2010/2054(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, zejména na články 2 a 3, a na Smlouvu o fungování Evropské unie, zejména na články 8, 153 a 157,
- s ohledem na rozhodnutí Rady 2006/144/ES ze dne 20. února 2006 o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova (programové období 2007–2013)¹,
- s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. března 2008 o postavení žen ve venkovských oblastech EU³,
- s ohledem na závěry semináře na téma „Ženy v trvale udržitelném rozvoji venkovského světa“, který se na pozvání španělského předsednictví EU konal ve dnech 27. až 29. dubna 2010 ve městě Cáceres⁴,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2010/41/EU ze dne 7. července 2010 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a o zrušení směrnice Rady 86/613/EHS⁵,
- s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova (A7-0016/2011),

Multifunkčně pojaté venkovské oblasti

- A. vzhledem k tomu, že hospodářsky udržitelný rozvoj venkovských oblastí a dlouhodobá a udržitelná funkčnost hospodářských celků je v Evropě prioritou, a vzhledem k tomu, že by se měl udržitelným způsobem využívat a budovat konkrétní potenciál méně osídlených agrárních oblastí tak, aby se zajistilo jejich stálé osídlení,
- B. vzhledem k tomu, že – podle rámcových podmínek – mohou hospodářsky a kulturně samostatné regiony s fungujícím regionálním cyklem stabilněji reagovat na globální

¹ Úř. věst. L 55, 25.2.2006, s. 20.

² Úř. věst. L 277 E, 21.10.2005, s. 1. (*konsolidované znění 1.1.2010*)

³ Úř. věst. C 66 E, 20.3.2009, s. 23.

⁴ <http://register.consilium.europa.eu/pdf/de/10/st09/st09184.de10.pdf>
<http://www.mujierrural2010.es/upload/TECHNICALSEMINAR.pdf>

⁵ Úř. věst. L 180, 15.7.2010, s. 1.

změny,

- C. vzhledem k tomu, že výkonné a multifunkčně zaměřené zemědělství je nezanedbatelným základem pro udržitelné rozvojové strategie a pro rozsáhlé podnikatelské jednání v mnoha regionech, a vzhledem k tomu, že tento potenciál v rámci procesu výraznější diverzifikace hospodářské činnosti není dosud všude vyčerpávajícím způsobem využíván,
- D. vzhledem k tomu, že venkovské oblasti jsou obzvláště postiženy stárnutím obyvatelstva, nízkou hustotou osídlení a vysídlováním některých oblastí,
- E. vzhledem k tomu, že vlivem demografické změny, stěhování do jiných oblastí a celkového snížení podílu žen v obyvatelstvu některých venkovských oblastí nemůže být se stávající infrastrukturou ve venkovských oblastech již dostatečně zajištěno poskytování zboží a služeb denní potřeby v místě bydliště, základní lékařská a ošetrovatelská péče, předškolní, školní, profesní a akademické vzdělávání a školení a dostatečná nabídka kultury a využití volného času, příp. poskytování zboží a služeb selhává z ekonomických důvodů,
- F. vzhledem k tomu, že ze 26,7 milionů osob pracujících v zemědělství v Evropské unii je 42 % žen a nejméně jedna pětina zemědělských hospodářství (přibližně 29 %) je řízena ženami,
- G. vzhledem k tomu, že významný přínos žen k rozvoji místní komunity se odpovídajícím způsobem neodráží v jejich účasti na příslušných rozhodovacích procesech,
- H. vzhledem k tomu, že princip rovnosti žen a mužů je základním požadavkem strategie Evropa 2020 a měl by být podporován, aby se zvýšilo aktivní zapojení žen do ekonomických a sociálních činností a zaručilo dodržování lidských práv,

Ženy v životě a hospodářství na venkově

- I. vzhledem k tomu, že v souvislosti s hospodářskou a společenskou změnou se postavení žen na venkově v minulých desetiletích změnilo a diferencovalo a ženy v neposlední řadě samy tuto změnu také iniciovaly a uskutečnily, přičemž se sociální a hospodářská situace žen mezi jednotlivými členskými státy i v samotných těchto státech výrazně liší,
- J. vzhledem k tomu, že ženy v moderní společnosti v souvislosti se svým osobním rodinným a profesním zázemím zastávají multifunkční úlohu a právě v této různorodé roli dokáží také podstatně přispívat k pokroku a inovacím na všech hospodářských úrovních a ke zvýšení kvality života, zejména ve venkovských oblastech,
- K. vzhledem k tomu, že zejména ve venkovských oblastech zajišťují péči o rodinu a o starší občany často ženy,
- L. vzhledem k tomu, že na základě dlouholetých snah v oblasti politiky týkající se žen

a intenzivní veřejné podpory vzdělání, poradenství a iniciativ zakládajících výdělečnou činnost atd. v rámci druhého pilíře SZP je třeba vyzdvihnout pozoruhodné úspěchy při zlepšování životní situace mužů a žen na venkově,

- M. vzhledem k tomu, že nehledě na výrazný individuální charakter životních situací zůstane hlavní výzvou pro ženy a muže způsob, jak spojit vlastní výdělečnou činnost a zapojení do společenského a kulturního života s odpovědností za rodinu,
- N. vzhledem k tomu, že tato „multifunkční výzva“ může být v podmínkách moderní společnosti řešena pouze s využitím podpůrných služeb, dodavatelských zařízení a struktur, které musí být finančně dostupné a dosažitelné,
- O. vzhledem k tomu, že multifunkční úloha ženy ve venkovských oblastech může významně přispět k tomu, aby se v naší společnosti vžil moderní obraz ženy,
- Q. vzhledem k tomu, že poměr zaměstnanosti mužů i žen je ve venkovských oblastech nízký a mnoho žen se nikdy aktivně nezapojí na pracovním trhu, takže nejsou nikdy registrovány jako nezaměstnané a nejsou uvedeny ve statistikách nezaměstnaných;
- R. vzhledem k tomu, že sociální zabezpečení žen pracujících v zemědělství, včetně manželek zemědělců s dodatečnými příjmy (kombinace příjmů, samostatně nebo částečně samostatně výdělečně činné osoby), jakož i zabezpečení dočasných a migrujících pracovníků je nezanedbatelnou součástí moderního a udržitelného rozvoje venkovských oblastí,
- S. vzhledem k tomu, že majitel zemědělského podniku je jako jediný uveden v bankovních dokumentech a v dokumentech pro účely dotací a nároků a je také jediným, kdo podnik zastupuje v rámci sdružení a skupin,
- T. vzhledem k tomu, že agroturistika, která poskytuje zboží a služby na venkově prostřednictvím rodinných a družstevních turistických podniků, je podnikatelské odvětví, které přináší malá rizika, vytváří pracovní místa, umožňuje skloubení rodinných závazků s prací a motivuje venkovské obyvatelstvo k tomu, aby zůstávalo na venkově;

Venkovské oblasti jako prostor pro život a hospodaření

1. poukazuje na to, že podpora rovnosti žen a mužů je základním cílem EU a jejích členských států; zdůrazňuje, že je nezbytné zapracovat tento princip do SZP na podporu udržitelného hospodářského růstu a rozvoje venkova;
2. poukazuje na to, že je třeba usilovat o zajištění životních podmínek ve venkovských oblastech analogicky k městským oblastem přizpůsobených situaci na venkově, aby ženy a jejich rodiny měly důvod na venkově zůstat a mohly tam být úspěšné;
3. požaduje podporu venkovských oblastí jako mnohostranného prostoru spojujícího život a hospodaření a zároveň zejména využití klíčové role žen a jejich znalostí a schopností,

4. vyzývá proto Komisi, aby při jednání o příštím víceletém finančním rámci dále nesnižovala objem celkového rozpočtu určený na výdaje v zemědělství;
5. zdůrazňuje, že rozmanité zemědělské podniky zaměřené na služby (např. dovolená na statku, přímý prodej, sociální služby, jako je péče o seniory a děti, učení na statku v rámci celodenního vzdělávání atd.) jsou důležitými centry dodavatelské infrastruktury ve venkovských oblastech a musí být udržitelným způsobem podporovány prostřednictvím společné zemědělské politiky; vyzývá proto k podpoře takovýchto služeb prostřednictvím SZP, což otevře nové perspektivy a možnosti placených pracovních míst pro ženy a výrazně usnadní skloubení rodinného života a práce;
6. žádá, aby byly podporovány individuální dynamické strategie rozvoje, což podníká specifickou kreativitu venkovských subjektů a zároveň se využijí specifické tradiční zdroje každé venkovské komunity;
7. zdůrazňuje význam životaschopného, dynamického venkovského prostředí s různorodým obyvatelstvem; v této souvislosti zdůrazňuje význam vhodných příležitostí pro rozvoj a výzev pro mladé ženy;
8. žádá, aby byly rámcové podmínky v zemědělských oblastech uzpůsobeny tak, aby ženy všech generací zůstávaly ve svém vlastním prostředí a mohly přispívat k jeho oživení a rozvoji;
9. zdůrazňuje význam ujednání o předčasném odchodu zemědělců a pracovníků v zemědělství do důchodu s ohledem na životní podmínky žen ve venkovských oblastech; vyzývá členské státy, které tato ujednání ještě neuplatňují, aby tak učinily;
10. žádá v této souvislosti o další úsilí o zajištění plošného vybavení venkovských oblastí nejmodernější IT-infrastrukturou, především odpovídajícím širokopásmovým připojením, a o přijetí kroků, které usnadní přístup k informačním a komunikačním technologiím a podpoří rovné příležitosti v tomto přístupu a odpovídající školení o správném používání; poukazuje na to, že špatná úroveň širokopásmového připojení brzdí růst malých podniků v mnoha venkovských oblastech v celé EU; naléhavě proto žádá Komisi a členské státy, aby dodržely svůj závazek zlepšit širokopásmové připojení ve venkovských oblastech s cílem podpořit konkurenceschopnost;
11. vyzývá k podpoře a propagaci elektronických forem podnikání, jako je e-business, mezi ženami ve venkovských oblastech, neboť tyto formy podnikání umožňují podnikat bez ohledu na vzdálenost od velkých městských center;
12. poukazuje na to, že podobně jako v městských oblastech je nezbytné zlepšit kvalitu a dostupnost infrastruktury, zařízení a služeb využívaných každodenně ve venkovských oblastech, aby mohli muži a ženy sladit svůj rodinný a profesní život a aby se ve venkovských oblastech zachovaly komunity; to zahrnuje zařízení pro péči o děti v rámci infrastruktury zemědělských podniků (např. jesle nebo jiná předškolní zařízení v zemědělských podnicích), zdravotní péči, vzdělávací zařízení (a to i pro celoživotní

vzdělávání), instituce a péči o seniory a jiné závislé osoby, náhradu v případě nemoci a těhotenství, místní obchody prodávající zboží každodenní spotřeby a zařízení pro volný čas a kulturu; požaduje, aby byly zemědělské politiky nastaveny tak, aby ženy ve venkovských oblastech měly možnost uplatnit svůj potenciál pro dosažení multifunkčního a udržitelného zemědělství;

13. naléhavě žádá členské státy, aby využívaly strukturální fondy a Fond soudržnosti ke zlepšení nedostatečné dopravní infrastruktury ve venkovských oblastech a k zavedení pozitivních politik na zlepšení dostupnosti dopravních služeb pro všechny, zejména osoby s postižením, neboť doprava zůstává nadále faktorem, který prohlubuje sociální vyloučení a nerovnosti ve společnosti, zejména pokud jde o dopad na ženy;
14. žádá, aby se subvenční politika pro venkovské oblasti více zaměřila na inovační a udržitelné životní a pracovní podmínky na venkově,
15. vyzývá orgány Evropské unie, členské státy a regionální a místní orgány, aby podpořily projekty, které poskytují pomoc a poradenství při vytváření inovačních podniků zemědělské prvovýroby na venkově, které budou schopny nabízet nové pracovní příležitosti, zejména pro ženy, a které se zaměří na aktivity jako: zvýšení hodnoty zemědělských produktů a vyhledávání odbytu pro tyto produkty, využití nových technologií a podpora hospodářské diverzifikace dané oblasti a poskytování služeb, které umožní sladění pracovního a rodinného života;
16. poukazuje na to, že v souvislosti s inovačními typy nabídky by měly být využity kladné zkušenosti získané v rámci ženských projektů ve druhém pilíři SZP (především Axis 3 a program Leader +) a nalezeny příklady osvědčených postupů;
17. žádá, aby strategie rozvoje venkova kladly důraz na úlohu žen při plnění cílů v rámci strategie Evropa 2020, zejména pokud jde o iniciativy, které se zaměřují na inovaci, výzkum a vývoj;
18. vítá v této souvislosti projekty ESF/EQUAL, jejichž cílem je zabývat se postavením žen v zemědělství a venkovských oblastech a toto postavení zlepšit;
19. žádá, aby nové nařízení o EZFRV stanovilo zvláštní opatření na podporu žen v programovém období 2014–2020, což by mělo pozitivní dopad na zaměstnanost žen ve venkovských oblastech;

Ženy v hospodářství na venkově

20. vyzývá Komisi a členské státy, aby přispěly k shromáždění údajů o hospodářské a sociální situaci žen a o jejich podnikatelské činnosti ve venkovských regionech, jež by měly výpovědní hodnotu, a aby co nejlépe vyhodnotily již existující údaje (např. prostřednictvím Eurostatu) s cílem přizpůsobit jim politická opatření,
21. je přesvědčen, že musí být zachováno a rozvíjeno konkrétní vzdělávání a poradenství pro

ženy týkající se podmínek ve venkovských oblastech, zejména pokud jde o finanční řízení zemědělských podniků;

22. domnívá, že je třeba usilovat o celoevropskou síť žen (nebo síť ženských svazů) ve venkovských oblastech, a poukazuje na úspěchy, jichž bylo dosaženo díky opatřením druhého pilíře SZP;
23. uznává důležitou úlohu existujících sítí věnovaných ženám na různých úrovních, zejména pokud jde o místní propagaci venkovských oblastí a způsob, jakým jsou vnímány v očích veřejnosti; upozorňuje, že je třeba zajistit lepší uznání těchto sítí ve společnosti a jejich větší politickou a finanční podporu na místní, národní a evropské úrovni s cílem přispět k zajištění větší rovnocennosti, zejména pokud jde o vzdělávání žen ve venkovských oblastech a iniciování místních rozvojových projektů, včetně kampaní zaměřených na vyšetření, jejichž cílem je včasné stanovení diagnózy rakovinových onemocnění žen (rakoviny čípku, rakoviny prsu atd.); vyzývá členské státy, aby podporovaly posílenou účast žen v politickém procesu, včetně odpovídajícího zastoupení žen v grémiích institucí, podniků a svazů;
24. požaduje pro ženy odpovídající uplatnění sociálních systémů ve venkovských oblastech, které by zohlednily konkrétní výdělečnou situaci žen a důchodové nároky;
25. vítá v této souvislosti směrnici 2010/41/EU a vyzývá členské státy, aby tuto směrnici co nejdříve začaly účinně provádět s cílem zajistit, aby:
 - manželky a životní partnerky zemědělců získaly sociální ochranu;
 - zemědělkyně samostatně výdělečně činné a manželky zemědělců měly zajištěny odpovídající příspěvky v mateřství;
26. upozorňuje na to, že zejména v zemědělských oblastech jsou žádoucí udržitelné strategie pro zachování profesních dovedností žen, které se rozhodnou přerušit pracovní činnost v zájmu péče o rodinu nebo proto, aby se věnovaly péči o jinou osobu; požaduje, aby se umožnilo sladění pracovního a rodinného života, aby se ženy mohly podílet na různých formách práce a aby tato jejich možnost zůstala zachována a mohla se dále rozvíjet;
27. poukazuje na skutečnost, že diverzifikace zemědělství je stále důležitějším aspektem venkovského hospodářství; poukazuje na to, že úloha žen při zakládání, rozvoji a řízení projektů zemědělské diverzifikace je důležitá;
28. žádá o podporu podnikatelského ducha a iniciativ žen, zejména prosazováním vlastnictví žen, sítí podnikatelek a zavedení takových podmínek ve finančním odvětví, aby měly venkovské podnikatelky (včetně samostatně a částečně samostatně výdělečných žen s nižším příjmem a mladých žen) možnost přístupu k investicím a půjčkám, aby se jim tak zajistilo lepší postavení na trhu a umožnilo se jim budovat stabilní hospodářskou podnikatelskou činnost; také požaduje, aby byla přijata opatření na zlepšení podnikatelského přístupu a podnikatelských dovedností žen s cílem podpořit jejich zastoupení v řídicích orgánech podniků a asociací;

29. žádá příslušné vnitrostátní, regionální a místní orgány, aby podporovaly zapojení žen do místních skupin, které se věnují různým činnostem, a do rozvoje místních partnerství v rámci programu Leader, a aby také zajistily vyvážené zastoupení žen a mužů v rámci správních rad;

Ženy v zemědělství

30. požaduje, aby byly u rozvojových strategií jednotlivých podniků a regionů výrazněji zohledňovány agrární a nezemědělské profesní dovednosti žen; zdůrazňuje význam kvalifikace a školení zemědělkyní a dalších žen ve venkovských oblastech jakožto výrobců a podnikatelů a vyzývá Komisi a členské státy, aby spolupracovaly s regionálními a místními orgány, venkovskými organizacemi a sdruženími žen a zemědělců a společně s nimi vytvářely pobídky, které budou podporovat účast žen v pracovním procesu, odstraní diskriminaci žen v zaměstnání a lepší vzdělávání žen, a to také zpřístupněním postgraduálního vzdělávání a specializovaných kurzů ve vzdělávacích zařízeních, a dále aby navrhly odpovídající opatření v oblasti rozvoje venkova v rámci osy 3 programu rozvoje venkova a podporovaly stávající iniciativy; poukazuje na to, že tato opatření přispějí v boji proti sociálnímu vyloučení ve venkovských oblastech a že riziko chudoby je výraznější u žen než u mužů;

31. žádá o podporu politických snah podpořit úlohu žen v zemědělství tím, že jim bude fakticky a právně usnadněno vykonávání podnikatelské zemědělské činnosti, také s ohledem na vlastnictví podniku, aby se na základě své podnikatelské spoluodpovědnosti blíže podílely na právech a povinnostech podniků, k nimž mimo jiné patří zastupování zájmů na zemědělských grémiích a účinný podíl na všech podnikových příjmech,

32. žádá, aby ženským a zemědělským organizacím, které hrají důležitou úlohu při podpoře a zavádění nových rozvojových programů a diverzifikaci, byla poskytnuta podpora takovým způsobem, aby ženy mohly aplikovat nové nápady s cílem diverzifikovat výrobu a poskytování služeb ve venkovských oblastech;

33. je toho názoru, že je nezbytné, aby v rámci nadcházející reformy SZP byly zohledněny a upřednostněny potřeby žen ve venkovských oblastech a úloha žen pracujících v zemědělství, a to s ohledem na přístup k určitým službám a podpoře v souladu s teritoriálními potřebami jednotlivých členských států;

34. je přesvědčen, že by ženy měly být ve střednědobém horizontu přiměřeně zastoupeny ve všech politických, hospodářských a sociálních grémiích, aby se do rozhodovacích procesů začlenily způsoby, jakými problematiku vnímají ženy i muži, zdůrazňuje důležitost zavedení specifických opatření ve prospěch žen s cílem zajistit, aby ženy byly rovnoměrně zastoupeny v těchto orgánech;

35. vyzývá Komisi a členské státy, aby ženám zajistily lepší přístup k půdě a půjčkám s cílem podpořit usídlení žen ve venkovských oblastech a jejich zapojení do zemědělského sektoru;

36. žádá o shrnutí dosavadních strategií sociálního zabezpečení žen v zemědělství (rolnice, pracovnice v zemědělství, sezónní pracovnice atd.), včetně provádění směrnice 2010/41/EU, v závislosti na konkrétní vlastnicko-právní a daňově-právní situaci v jednotlivých zemích, a o poskytnutí těchto zkušeností k rozvoji odpovídajícího sociálního zabezpečení žen v zemědělství v členských státech,
37. zdůrazňuje se, že evropské politiky týkající se životních podmínek žen ve venkovských oblastech musí také zohlednit životní a pracovní podmínky imigrantek zaměstnaných v zemědělství jako sezónní pracovnice, zejména pokud jde o vhodné ubytování, sociální ochranu, zdravotní pojištění a zdravotní péči; zdůrazňuje, že je nezbytné ocenit práci žen v co nejvyšší možné míře;
38. vyzývá Komisi, aby do své souhrnné zprávy, které má být zveřejněna v roce 2011 podle čl. 14 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), začlenila hloubkovou analýzu dopadu přijatých opatření s ohledem na situaci žen ve venkovských oblastech;
39. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Ženy jsou osou odvětví zemědělství a venkovských oblastí. Jejich přítomnost stále nabývá na významu. Je proto důležité zdůrazňovat úlohu, již ženy zaujímají v zemědělských podnicích a ve venkovských oblastech, a to se zvláštním zřetelem na jejich multifunkční úlohu.

Perspektivy rozvoje multifunkčně pojatých venkovských oblastí

Ústředním úkolem evropské politiky pro venkovské oblasti nadále zůstává snaha o dosažení rovnocenných životních podmínek ve všech regionech a zabránění jednostrannému rozvoji městských oblastí, aby ženy i muži měli perspektivu zůstat na venkově a být tam úspěšní.

V uplynulých desetiletích se společná zemědělská politika zaměřovala na pozitivní hospodářský rozvoj zemědělství a venkovských oblastí. Do budoucna jde více o to, pokračovat ve vysoce kvalitním, udržitelném a ekologicky i energeticky účinném využití venkovských oblastí. To vyžaduje nové úsilí a nové strategie všech subjektů. V této fázi vývoje je více než jindy žádoucí zohledňovat a využívat potřeby a potenciál žen ve venkovských oblastech.

Zkušenost totiž ukazuje, že kvalita života a hospodářská kapacita zejména ve venkovských regionech souvisí s přítomností žen a jejich mnohostrannou činností. V uplynulých letech se zejména ukázalo, že z podpory žen a jejich projektů celkově vyplývají důležité vývojové kroky pro venkovskou společnost. Tuto zkušenost můžeme konstatovat v rámci podpory z druhého pilíře a v rámci různých dalších možností podpory ze strany Evropské unie ve všech regionech Evropy.

Perspektivy rozvoje pro ženy ve venkovských oblastech

Během úpravy evropské podpůrné strategie pro venkovské oblasti je třeba mít stále na zřeteli, že se změnila životní a pracovní situace, především také ve venkovských oblastech, a to díky společenské změně, změně sociálních struktur, pronikavé demografické změně v některých členských státech, díky celkové změně hodnot a silné individualizaci. V této souvislosti je nezbytné věnovat ve všech oblastech politiky zvláštní pozornost evropským ženám.

Holdáme-li ženy všech generací udržet na venkově nebo je k životu na venkově nově inspirovat, musí jejich potřeby a podmínky nalézt podpůrnou politickou odezvu, výraznější než dosud. Při tom je třeba vzít v úvahu, že postavení žen na venkově se v uplynulých desetiletích proměnilo a silně diferencovalo. Přitom právě ženy – jak jednotlivě, tak v ženských politických uskupeních – tuto změnu spoluiniciovaly a uskutečnily.

Individualizace životních podmínek staví před ženy výzvu, aby prožívaly zároveň své profesní, rodinné a společenské představy a funkce. Uskutečnění vlastních životních záměrů, ekonomická samostatnost a plnění rodinných požadavků představují nároky vůči ženám i ve venkovských oblastech.

To lze v podmínkách moderní společnosti uskutečnit pouze s využitím podpůrných služeb, dodavatelských zařízení a struktur, které musí být finančně dostupné a dosažitelné na úrovni regionů. Udržení takovéto podpůrné struktury a její budování s přihlédnutím k situaci žen musí být jednou z ústředních evropských podpůrných strategií. Znamená to již při plánování opatření – např. výstavba mateřské školky, zřízení střediska ambulantní péče nebo zavádění veřejných dopravních prostředků – nacházet nové přístupy a zapojovat ženy všech generací do rozhodování. Je třeba nacházet inovační, nejen tržně zaměřené nabídky, např. u zboží denní potřeby nebo u péče o domácnost. Takové příklady se již díky samotným ženám

úspěšně uskutečnily v rámci druhého pilíře. Finanční podpora EU zde může přispět ke zvýšení kvality života na venkově, a to jak prostřednictvím dalších příjmů u žen podnikatelek a u žen poskytujících služby, tak u žen, které zboží a služeb využívají. Stárnoucí společnost v mnoha členských státech vyžaduje právě ve venkovských oblastech nové koncepce služeb a dodavatelské strategie u žen, které zajišťují jak nabídku, tak spotřebu. Zde je žádoucí přizpůsobení také lékařských a pečovatelských koncepcí bez jakékoli ideologie, s přihlédnutím ke zkušenostem z evropských členských států.

Důležitým stavebním kamenem kvality života a práce na venkově zůstává školní, profesní a akademické vzdělávání a další vzdělávání. V neposlední řadě ženy v některých členských státech mezitím podstatně přispěly k vyrovnání situace ve vzdělání ve venkovských oblastech v důsledku systematického zpřístupňování a budování vzdělávání na venkově. Tuto strategii je třeba podporovat také v členských státech, v nichž existuje potřeba rozvoje. Na mnoha místech se osvědčily konkrétní koncepce vzdělání a poradenství týkající se venkova a zaměřené na ženy a měly by být podporovány také v budoucnu. Pokud se podaří je bez jakékoli ideologie přizpůsobit každodennímu životu na venkově, bude vzdělání a poradenství ústřední strategií úspěchu pro rozvoj a inovace také v rozvinutých venkovských regionech.

Aby bylo možné provádět ještě více cílenou politiku zaměřenou na ženy na venkově, potřebujeme v budoucnu souhrn údajů s výpovědní hodnotou. K tomu je třeba, aby se oficiální statistiky a údaje o politice rozvoje na venkově prováděly z hlediska rovnosti žen a mužů a aby byly ve všech 27 členských státech identifikovány osvědčené postupy.

Strategie rozvoje pro ženy ve venkovském hospodářství a v zemědělství

V uplynulých letech jsme zaznamenali, že ženy se svým individuálním vzděláním, profesionalitou a kompetentností přispívají k dalšímu rozvoji tradiční podoby života a hospodaření na venkově. Zároveň představují stabilizační a modernizační síly těchto podnikatelských forem, proto je v otázce udržitelného rozvoje venkovských oblastí nelze opomíjet.

To platí zejména u zemědělství. Zde ženy v uplynulých letech podstatně přispěly k diferenciaci podniků a k jejich přizpůsobení se trhu. Tím se dále konkretizoval multifunkční charakter zemědělství. Zemědělské podniky zůstávají důležitými nosnými pilíři zajištění dostupných služeb a zboží na venkově, mj. prostřednictvím inovačních nabídek a služeb mimo vlastní produkci potravin. Tento hospodářský potenciál je možné využít ještě více, než se to pomocí prostředků finanční podpory z druhého pilíře dosud podařilo.

Možnosti zde existují v konkrétní podpoře žen v zemědělství. Je třeba výrazněji zohledňovat jejich mnohostranné profesní dovednosti, zájmy a uplatnění, aby zemědělství zůstalo pro ženy atraktivním pracovním místem. K tomu je třeba, aby se ženy plně podílely na zdrojích pro různé podoby života a hospodaření v zemědělství. Ženy pracující v zemědělství se musí v souladu se svou profesní spoluodpovědností podílet na právech a povinnostech. K tomu patří zastoupení v zemědělských grémiích a podíl na podnikových příjmech. Pro moderní a udržitelné zemědělství nelze opomenout ani odpovídající sociální zabezpečení všech žen činných v zemědělství. Je třeba zohlednit dostupné zkušenosti s agrárně-sociálními systémy zabezpečení evropských členských států, které by měly ve střednědobém horizontu přispět k jednoznačnému zlepšení sociální situace žen v evropském zemědělství.

VÝSLEDEK ZÁVĚREČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	26.1.2011
Výsledek konečného hlasování	+: 36 -: 1 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	John Stuart Agnew, Richard Ashworth, José Bové, Luis Manuel Capoulas Santos, Vasilica Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Diane Dodds, Herbert Dorfmann, Hynek Fajmon, Lorenzo Fontana, Iratxe García Pérez, Sergio Gutiérrez Prieto, Martin Häusling, Esther Herranz García, Peter Jahr, Elisabeth Jeggle, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Agnès Le Brun, Stéphane Le Foll, George Lyon, Gabriel Mato Adrover, Mairead McGuinness, Krisztina Morvai, Mariya Nedelcheva, James Nicholson, Rareş-Lucian Niculescu, Georgios Papastamkos, Marit Paulsen, Britta Reimers, Alfreds Rubiks, Giancarlo Scottà, Sergio Paolo Francesco Silvestris, Alyn Smith, Marc Tarabella
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Luís Paulo Alves, Pilar Ayuso, Salvatore Caronna, Giovanni La Via, Astrid Lulling